

Ontwerpverordening op de kosten van aanvragen verklaringen van vakbekwaamheid

De ledenvergadering van de Nederlandse beroepsorganisatie van accountants;
Gelet op artikel 19, tweede lid, aanhef en onderdeel e, van de Wet op het accountantsberoep;
Stelt de volgende verordening vast:

Artikel 1

In deze verordening wordt verstaan onder:

- *bestuur*: bestuur van de Nederlandse beroepsorganisatie van accountants, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de wet;
- *CPB*: Centraal Planbureau als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet voorbereiding van de vaststelling van een Centraal Economisch Plan;
- *wet*: Wet op het accountantsberoep.

Artikel 2

Voor de behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid als bedoeld in artikel 54 van de wet brengt het bestuur aan een aanvrager in rekening:

- a. voor een marginale beoordeling € 100,-; en
- b. voor een inhoudelijke beoordeling van een aanvraag als bedoeld in artikel 54, eerste lid, onderdeel a van de wet € 300,-; of
- c. voor een inhoudelijke beoordeling van een aanvraag als bedoeld in artikel 54, eerste lid, onderdeel b van de wet € 700,-.

Artikel 3

1. De bedragen, genoemd in artikel 2 worden met ingang van 1 januari van het eerste kalenderjaar volgend op de inwerkingtreding van deze verordening ieder jaar per jaar per 1 januari aangepast overeenkomstig de ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor het kalenderjaar waarop de aanpassing betrekking heeft ten opzichte van deze index in het voorafgaande jaar.
2. De ontwikkeling van de consumentenprijsindex, bedoeld in het vorige lid, is de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex zoals deze blijkt uit de door het CPB laatst uitgebrachte publicatie voor 1 april van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop de aanpassing, bedoeld in het vorige lid betrekking heeft.
3. De bedragen die voor enig jaar volgen uit de toepassing van het eerste lid, worden daarna naar boven afgerond op gehele euro's nauwkeurig.
4. Het bestuur maakt ieder jaar zo spoedig mogelijk na 1 april de bedragen bekend die voortvloeien uit de toepassing van het eerste tot en met het derde lid en vermeldt daarbij tevens de publicatie, bedoeld in het tweede lid, die aan de toepassing van deze leden ten grondslag is gelegd.

Artikel 4

1. Deze verordening treedt in werking op het tijdstip waarop artikel I, onderdeel F van de Wijzigingswet accountancysector in werking treedt.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de kosten van aanvragen verklaringen van vakbekwaamheid.

Toelichting

Algemeen

Met de invoering van de Wijzigingswet accountancysector krijgt de ledenvergadering van de NBA de bevoegdheid om met een verordening de hoogte vast te stellen van de kosten die in rekening mogen worden gebracht aan accountants uit het buitenland die een verklaring van vakbekwaamheid aanvragen in de zin van artikel 54 van de Wet op het accountantsberoep (Wab). Met een verklaring van vakbekwaamheid kan een accountant uit het buitenland worden ingeschreven in het accountantsregister van de NBA of het register van de AFM.

Voor de afgifte van een verklaring van vakbekwaamheid is het vereist dat een aanvrager met succes de examens Nederlands recht en gedrags- en beroepsregels afrondt.

Om toegelaten te kunnen worden tot deze examens, is het noodzakelijk dat de NBA eerst tot het oordeel komt dat een aanvrager beschikt over:

- een bewijsstuk waaruit blijkt dat deze is toegelaten tot het verrichten van wettelijke controles in een andere lidstaat of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER); of
- een in een ander land verkregen diploma of soortgelijk bewijsstuk, waaruit naar het oordeel van het bestuur van de NBA eenzelfde niveau van vakbekwaamheid blijkt als in Nederland, welke blijkt uit het met goed gevolg hebben voltooid van de opleiding tot accountant¹.

Deze verordening is erop gericht om de bedragen vast te stellen die aan een aanvrager van een verklaring van vakbekwaamheid in rekening worden gebracht voor de uitvoering van de hiervoor genoemde beoordeling door de NBA. Eerder werden die kosten niet doorberekend omdat daarvoor een grondslag in een wet ontbrak.

De NBA behandelt jaarlijks 20 tot 25 aanvragen van buitenlandse accountants voor een verklaring van vakbekwaamheid.

Proportionaliteit

Artikel 19, vierde lid van de Wab schrijft voor dat verordeningen geen verplichtingen of voorschriften bevatten die niet strikt noodzakelijk zijn voor verwezenlijking van het doel dat met de verordening wordt beoogd en niet onnodig de marktwerking beperken. Ook de Proportionaliteitsrichtlijn (richtlijn (EU) 2018/958), waarvoor implementatiewetgeving in voorbereiding is, schrijft voor dat regelgeving die de toegang tot een gereguleerd beroep (zoals dat van accountants) beperkt, niet onevenredig is gelet op de bescherming van het publiek.

Voor deze evenredigheidstoets, is het van belang dat de wetgever heeft onderkend dat met de behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid soms aanzienlijke kosten zijn gemoeid, terwijl de voordelen vooral voor de aanvrager zijn. Op grond van het profijtsbeginsel is het dan ook redelijk dat degene die dat profijt heeft daarvoor ook de kosten draagt. Dit gaf de wetgever aanleiding om een wetsvoorstel in te dienen dat een wettelijke basis biedt om de kosten van de behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid aan een aanvrager door te berekenen.

Voor de evenredigheidstoets zoal de ledenvergadering die bij het vaststellen van verordeningen dient te hanteren, is dan ook alleen de vraag van belang of de bedragen die in deze verordening worden vastgelegd, een onevenredige belemmering van de toegang tot het accountantsberoep in Nederland vormen voor buitenlandse accountants. Rekening houdend met het profijt dat buitenlandse accountants van de behandeling van een aanvraag hebben en de beperkte hoogte

¹ Na de inwerkingtreding van de Wijzigingswet accountancysector kan in dit geval ook rekening worden gehouden met aanvullend verkregen diploma's of soortgelijke bewijsstukken.

van de tarieven en de daarbij gehanteerde uitgangspunten, meent het bestuur dat de voorgestelde tarieven geen onevenredige beperking vormen.

Uitgangspunten bij kostendoorbelasting

De voorgestelde regeling voor de doorberekening van de kosten van de behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid kent de volgende uitgangspunten:

- Het deel van de kosten dat aan een aanvrager in rekening wordt gebracht, dekt een substantieel deel van de kosten die de NBA maakt.
- De kosten die aan een aanvrager in rekening worden gebracht zijn voorspelbaar.
- De kosten worden op een rechtvaardige manier verdeeld (voor complexere aanvragen worden meer kosten in rekening gebracht).

Het is de verwachting van het bestuur dat de toenemende complexiteit van de behandeling van een aanvraag ertoe leidt dat de kosten daarvan toenemen. Die toenemende complexiteit wordt niet alleen veroorzaakt door de inwerkingtreding van de Wijzigingswet accountancysector maar ook door de verwachte nieuwe eindtermen van de Commissie eindtermen accountantsopleiding (CEA).

Zo biedt de Wijzigingswet accountancysector de buitenlandse accountant de mogelijkheid om aanvullende diploma's of soortgelijke bewijstukken te behalen en daarmee aan het in Nederland vereiste niveau te voldoen. Daarmee kan de accountant aspecten die in zijn buitenlandse opleiding ontbraken maar in Nederland vereist zijn, eenvoudig aanvullen met specifieke cursussen, zonder de volledige Nederlandse accountantsopleiding te hoeven volgen. Dit maakt het mogelijk om deficiënties vast te stellen en te compenseren, maar vraagt een zorgvuldiger en arbeidsintensievere beoordeling van de aanvraag.

Naar verwachting worden de nieuwe eindtermen globaler geformuleerd. Zij zijn naar verwachting meer gericht op leeruitkomsten en zijn thema- in plaats van vakgericht ingestoken. De beoordeling verschuift daardoor van het afdekken van het aantal studiepunten per vakgebied (gebaseerd op het European Credit Transfer System) naar een bredere analyse van competenties en praktijkervaring.

Ten slotte kan de NBA na invoering van de desbetreffende wetswijzigingen naast verklaringen voor de oriëntatie Assurance ook verklaringen afgeven voor de oriëntatie Accountancy-MKB alsmede verklaringen die betrekking hebben op de duurzaamheidsaantekening.

Behandeling van aanvragen

Voor de behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid en de daarvoor in rekening te brengen kosten, onderscheidt de NBA drie fasen.

In de eerste fase wordt de aanvraag marginaal beoordeeld op de formele eisen waaraan de aanvraag moet voldoen en wordt beoordeeld of het om een aanvraag gaat die kennelijk niet voor verdere behandeling c.q. toewijzing in aanmerking komt. Voor de beoordeling in de eerste fase wordt aan de aanvrager een bedrag van € 100,- in rekening gebracht. Voldoet een aanvraag niet aan de formele voorwaarden of komt deze kennelijk niet voor verdere behandeling c.q. toewijzing in aanmerking, dan wordt de aanvraag niet in behandeling genomen en worden geen verdere kosten in rekening gebracht. Op deze eerste fase heeft artikel 2, onderdeel a betrekking.

In de tweede fase, waarop artikel 2, onderdeel b en c betrekking hebben, wordt de aanvraag inhoudelijk beoordeeld. Net als de Wab dat doet, wordt daarbij voor de doorberekening van de kosten een onderscheid gemaakt tussen aanvragers die beschikken over:

- een bewijsstuk waaruit blijkt dat deze is toegelaten tot het verrichten van wettelijke controles in een andere lidstaat of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER); en

- een in een ander land verkregen diploma of soortgelijk bewijsstuk, waaruit naar het oordeel van het bestuur van de NBA eenzelfde niveau van vakbekwaamheid blijkt als in Nederland, welke blijkt uit het met goed gevolg hebben voltooid van de opleiding tot accountant.

Door te berekenen kosten

De complexiteit van de behandeling van deze twee onderscheiden typen aanvragen, rechtvaardigt ook een ander tarief. In het eerste geval kan in de regel namelijk worden volstaan met de verificatie van de toelating tot het verrichten van wettelijke controles in de andere lidstaat of de staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de EER. Nadere informatie is in de regel niet nodig.

In het geval van aanvragen door een aanvrager die beschikt over een in een ander land verkregen diploma of soortgelijk bewijsstuk, is de beoordeling van de aanvraag complexer. Het gaat dan om de waardering van de inhoud en het niveau van de opleiding en vaak is een aanvullend interview noodzakelijk.

Voor de inhoudelijke beoordeling van deze onderscheiden typen van aanvragen, stelt het bestuur voor de volgende kosten in rekening te brengen bij de aanvrager:

Aanvraag heeft betrekking op	Tarief voor inhoudelijke beoordeling
Bewijsstuk waaruit blijkt dat de aanvrager is toegelaten tot het verrichten van wettelijke controles in een andere lidstaat of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte	€ 300,-
Een in een ander land verkregen diploma of soortgelijk bewijsstuk,	€ 700,-

Het totaal van de kosten die in rekening worden gebracht voor de volledige behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid zijn in de eerste categorie dus € 400,- (€ 300,- + € 100,-) en in de tweede categorie € 800,- (€ 700,- + € 100,-).

In de derde fase vindt nog slechts de bekendmaking van de beslissing op de aanvraag plaats. Daarvoor worden geen kosten in rekening meer gebracht aan de aanvrager.

Automatische aanpassing van tarieven

Artikel 3 is een bepaling die is gericht op een jaarlijks automatische aanpassing van de tarieven in deze verordening op basis van de raming van de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex zoals die blijkt uit de publicaties van het Centraal Planbureau (CPB). Andere verordeningen en regelingen van de NBA bevatten eenzelfde bepaling.

De tarieven die bij inwerkingtreding van deze verordening gelden, vormen hierbij het startpunt. De tarieven in de jaren na de inwerkingtreding worden aangepast met toepassing van de geraamde ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor het desbetreffende jaar met als basis de tarieven zoals die in het voorafgaande jaar met toepassing van de voorgestelde systematiek zijn vastgesteld. Bijvoorbeeld²: het tarief voor de eerste marginale beoordeling van de aanvraag voor 2027 wordt verkregen met toepassing van de raming van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor 2027 met als basis het tarief zoals dat voor 2026 gold. Een nu geldend tarief geldt dus alleen als basis

² Het voorbeeld gaat uit van een inwerkingtreding van deze verordening per 1 januari 2026. Dat tijdstip wordt anders als de Wijzigingswet accountancysector op een later tijdstip in werking treedt.

voor de bepaling van het tarief voor 2026. Daarna geldt als basis voor de vaststelling van de tarieven in enig jaar het tarief dat in het voorafgaande jaar gold.

Het CPB publiceert gedurende een jaar meerdere ramingen of verkenningen. Het bestuur stelt voor om de raming van de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (door het CPB afgekort tot 'hicp') te nemen zoals die blijkt uit de laatst bekende publicatie van het CPB op 1 april van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor de aanpassing van de tarieven geldt. Het bestuur verwacht dat dit in de regel de kortetermijnraming zal zijn die het CPB per kwartaal publiceert.

In de bepalingen waarin de automatische aanpassing is geregeld, wordt in het vierde lid bepaald dat het bestuur zo spoedig mogelijk na 1 april van enig jaar de tarieven voor het volgende jaar bekend maakt samen met de publicatie van het CPB die aan de nieuwe tarieven ten grondslag ligt. Dat is nodig omdat de leden van de NBA na vaststelling van deze verordening niet meer uit de vergaderstukken voor de bijeenkomst van de ledenvergadering of de Staatscourant kennis kunnen nemen van de tarieven die voor het daaropvolgende jaar gelden.

Inwerkingtreding

Omdat pas na de inwerkingtreding van de Wijzigingswet accountancysector er een wettelijke grondslag is om de kosten voor de behandeling van een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid in rekening te brengen, is de inwerkingtreding van deze verordening gekoppeld aan de inwerkingtreding van die wet (artikel 4).